

Omezování volebního práva v roce 2017

Milena Johnová

Quip | Karlínské nám. 12, 186 00 Praha 8

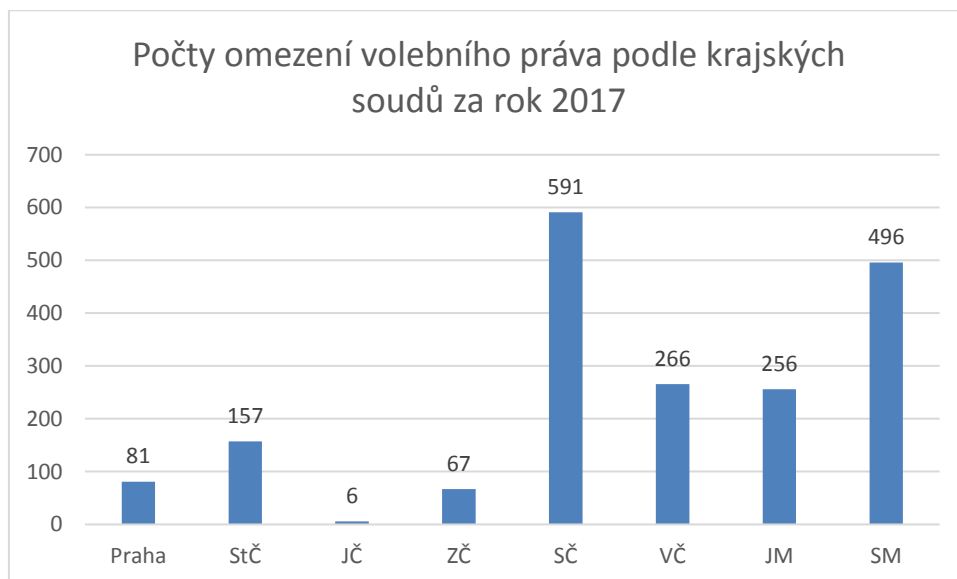
Tel.: +420 221 890 434 | info@kvalitavpraxi.cz | www.kvalitavpraxi.cz

The logo for Quip, featuring the word "Quip" in a stylized, blue, sans-serif font. The letter "Q" is large and has a small orange dot above it. The letter "i" has a small orange dot above it. The letter "p" has a small orange dot above it.

Září 2018

Ministerstvo spravedlnosti inovovalo sběr statistických dat a právě díky tomu máme nyní k dispozici některé dříve neznámé údaje např. o počtu případů omezení volebního práva. Na jaře zveřejněná data¹ ukázala, že **v loňském roce soudy omezily volební právo celkem 1.920 lidí** (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2018).

Počty omezení volebního práva podle krajů ukazuje následující graf. (Čísla do statistik zadávají z vlastní rozhodovací činnosti samotné soudy.)

Graf 1 Počty omezení volebního práva v r. 2017 podle obvodů krajských soudů. Zpracováno s využitím dat zveřejněných Ministerstvem spravedlnosti ČR.

Legenda ke grafu:

- Praha Městský soud v Praze
- StČ Krajský soud v Praze s působností pro Středočeský kraj
- JČ Krajský soud v Českých Budějovicích s pobočkou v Táboře
- ZČ Krajský soud v Plzni
- SČ Krajský soud v Ústí n. Labem s pobočkou v Liberci
- VČ Krajský soud v Hradci Králové s pobočkou v Pardubicích
- JM Krajský soud v Brně s pobočkou v Jihlavě a ve Zlíně
- SM Krajský soud v Ostravě s pobočkou v Olomouci

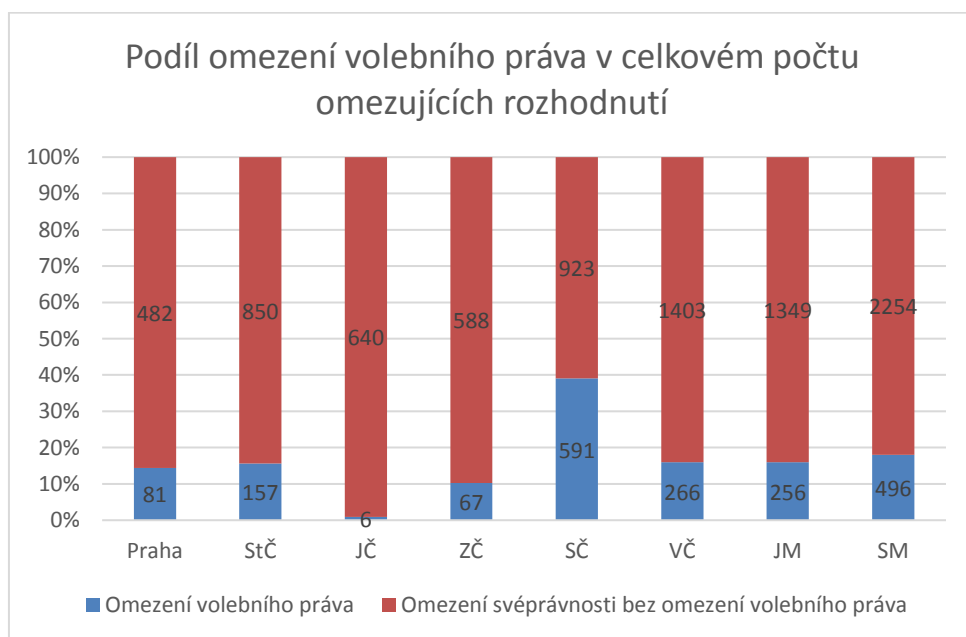
Ve věci omezování volebního práva mohlo sehrát podstatou roli **sjednocující stanovisko Občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu (2017)** vyjadřující se k možnosti soudu omezit svéprávnost k výkonu volebního práva. Stanovisko bylo vydáno v únoru 2017 a Nejvyšší soud v něm uvádí, že v řízení o omezení svéprávnosti „je soud oprávněn rozhodnout i o tom, zda se posuzovaná osoba omezuje ve svéprávnosti k výkonu volebního práva“.

Uvedený materiál je kritizován lidskoprávními organizacemi (Quip, 2017) kvůli rozporu s článkem 29 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením zaručujícím všem osobám se zdravotním postižením, včetně lidí s postižením v duševní oblasti, aktivní i pasivní volební právo. Problém je také to, že podle občanského zákoníku je nutnou podmínkou pro jakékoli omezení

¹ Statistiky za jednotlivé roky lze vyfiltrovat a stáhnout zde: <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

svéprávnosti skutečnost, že člověku jinak hrozí závažná újma. Není známo, jak by si někdo mohl přivodit závažnou újmu účastí ve volbách. Podstatné je také to, že neexistuje žádné obecně testované kritérium, které by měl každý splnit, aby mohl (zejména aktivní) volební právo vykonávat. V zahraničí jsou přitom dokonce známy případy lidí s postižením v duševní oblasti včetně lidí s tzv. mentálním postižením, kteří jsou sami aktivními politiky (Quip, 2017).

Bezmála pětina lidí (18,4 %), jejichž svéprávnost soudy v loňském roce omezily nebo omezení prodloužily, bylo současně omezeno i volební právo. **Nejčastěji a největší počet omezení volebního práva bylo realizováno soudy spadajícími pod Krajský soud v Ústí n. Labem**, kde omezení volebního práva je součástí téměř dvou pětin (39 %) rozhodnutí o omezení svéprávnosti, změně svéprávnosti nebo prodloužení doby omezení svéprávnosti. **Nejméně je volební právo omezováno ve spádovém území Krajského soudu v Českých Budějovicích.** Situaci ukazuje graf č. 2.

Graf 2 Podíl omezení volebního práva v celkovém počtu omezujících rozhodnutí v r. 2017. Zpracováno s využitím s využitím dat zveřejněných Ministerstvem spravedlnosti ČR.

Zajímavý je pohled na práci jednotlivých okresních soudů, kde existují obrovské rozdíly. Zatímco v Okresní soud v Jablonci nad Nisou neomezil v loňském roce volební právo ani v jednom případě, sousední liberecký soud to učinil v 91 případech. Ve spádové oblasti stejného Krajského soudu v Ústí nad Labem jsou rekordmany v omezování volebního práva soudy v Děčíně (168 omezení) a v Chomutově (159 omezení). Podobné výkyvy existují i u ostatních soudů s výjimkou těch, které spadají pod Krajský soud v Českých Budějovicích.²

Je škoda, že nám chybí údaje o tom, jak se soudy stavěly k omezování volebního práva před vydáním výše uvedeného stanoviska Nejvyššího soudu v únoru 2017. Obrázek si můžeme udělat na základě informací poskytovatelů sociálních služeb, kteří jsou většinou toho názoru, že počet

² Informace o počtech omezení volebního práva okresními soudy pochází z Ministerstva spravedlnosti, nikoli ze zveřejněných statistik.

případů omezení volebního práva v loňském roce narostl právě v loňském roce. (Johnová, 2018, stránky 13-14).

1. Citované zdroje

Johnová, M. (2018). *Poskytování podpory pro voliče s postižením v duševní oblasti. Náměty z praxe sociálních služeb*. Praha: Quip. Získáno 19. 9 2018, z <https://www.kvalitavpraxi.cz/res/archive/034/004259.pdf?seek=1535971189>

Ministerstvo spravedlnosti ČR. (3 2018). *Přehled o pravomocných rozhodnutích soudů v opatrovnických věcech - počet práv*. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR. Získáno 14. 9 2018, z Přehled o pravomocných rozhodnutích soudů v opatrovnických věcech - počet práv: <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Nejvyšší soud. (2017). *Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu schválilo stanovisko k možnosti soudu omezit svéprávnost k výkonu volebního práva*. Brno: Nejvyšší soud. Získáno 14. 9 2018, z http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/web/Proverejnostamedia~Tiskove_zpravyNejvyssihosoudu~Obcanskopravni_a_obchodni_kolegium_Nejvyssiho_soudu_schvalilo_dne_15__2__2017_stanovisko_k_moznosti_soudu_omezit_svepravnost_k_vykonu_volebniho_prava~?open

Quip. (2017). *Jak to vypadá s volebním právem lidí s postižením*. Praha: Quip. Získáno 19. 9 2018, z <https://www.kvalitavpraxi.cz/aktuality/ochrana-prav/jak-to-vypada-s-volebnim-pravem-lidi-s-postizenim/>

Quip. (2017). *V zahraničí na rozdíl od ČR se lidé s tzv. mentálním postižením mohou realizovat v politice*. Praha: Quip. Získáno 19. 9 2018, z V zahraničí na rozdíl od ČR se lidé s tzv. mentálním postižením mohou realizovat v politice